

'Nu begrijp ik mijn moeder'

Zijn het echte herinneringen of is het verbeelding? Fictie of realiteit? De Israëlische televisieregisseur Jacky Barkan, die na jaren vruchteloos zoeken dankzij de lezers van de krant de mensen terugvond die hem als kleine jongen tijdens de tweede wereldoorlog

Betty Nicaise en Jacky Barkan zoeken in de archieven naar een eventueel dossier van zijn moeder.

CIA JANSEN

hebben helpen onderduiken, heeft al heel zijn leven het beeld in zijn hoofd dat hij zijn moeder voor het laatst zag ergens in een crèche in Brussel. Hij zat als kleine jongen op een bankje in een lange gang met een valiesje op zijn knieën en speelde met een speelgoedhondje dat zijn kopje kon heffen. Gisteren hebben we na 56 jaar exact die plaats gevonden. Het is in het polikliniekje in de Huidevettersstraat, hartje Brusselse Marollen. Daar leefde voor de wereldoorlog een levendige joodse gemeenschap.

BRUSSEL — Jacky Barkan heeft de laatste jaren met deze herinnering in de knoei gelegen. „Toen ik zo'n jaar of veertig, vijfenveertig was, vond ik wat mijn moeder heeft gedaan, revolterend. Wie laat nu haar kind achter? Zelfs dieren doen dat niet! Pas tien jaar daarna begreep ik dat mijn moeder eigenlijk ongelooflijk moedig moet zijn geweest. Nadat haar man was gearresteerd, ging ze zich melden in de Dossin-kazerne in Mechelen, vanwaar ze naar Auschwitz werd gestuurd. Om mij tenminste een kans te geven, liet ze mij achter”, zucht Jacky Barkan. Het „kliniekske” ligt vlakbij de Blaesstraat 117, het laatste adres dat door de Duitsers werd opgeschreven op haar deportatiefiches.

Het kliniekske

In de zogeheten *Entr'Aide des Travailleuses* — die van de Marollen noemen dat 'het kliniekske' —

Weer samen na 56 jaar

lingen. Het ruikt naar ontsmettingsmiddel. „En ik herinner me ook de hoge ramen.” Betty Nicaise, de coördinatrice van het centrum, leidt ons rond. We moeten zeker zijn dat er geen andere lange gang is. Tegen een pilaar staat nog het oude tafeltje, waarachter de persoon werkte bij het optekenen van de namen der patiënten.

Hoe lang heeft de kleine Jacky, in zijn paasbeste kleren en zijn valiesje, moeten wachten op dat bankje? Dat weet hij niet meer. Maar hier werd hij door Marcelle De Meulemeester en haar zuster Madeleine opgepikt. Vragen werden er niet gesteld. Door die twee — toen jonge — dames werd hij overgebracht naar hun broers in Sint-Kruis-Brugge. Pas na 56 lange jaren heeft Jacky Barkan deze periode, die uit zijn leven werd gewist, letterlijk herbeleefd.

Dertig jaar

Om zeker te zijn, gaat Betty Nicaise naar de archieven. Een medisch dossier op naam van Jacky's

moeder zou een hard bewijs zijn. Betty Nicaise voelt mee, want haar moeder is als kind tijdens de Spaanse burgeroorlog moeten vluchten voor Franco.

Betty's grootouders waren anarchisten uit Asturias. Zij hebben de oorlog niet overleefd. Betty en Jacky gaan naar de kelder en die

”
Nu is de cirkel in mijn leven gesloten

Jacky Barkan
Ondergedoken joods kind